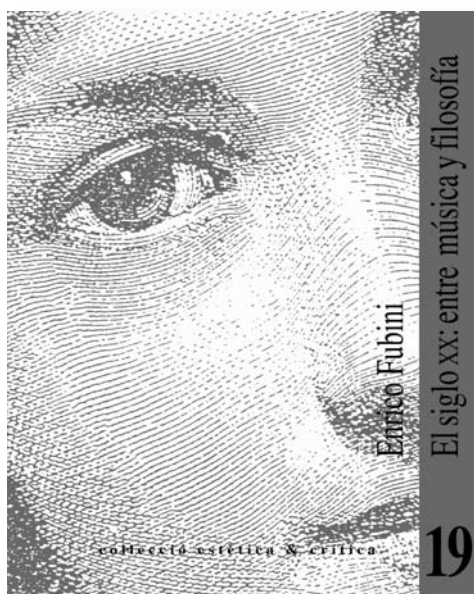

El cal·lidoscopi de la música del XX

El siglo XX: entre música y filosofía, d'Enrico Fubini, aplega dotze assajos sobre la gran diversitat d'experiències musicals del XX i les seues relacions amb la cultura, les ideologies i el pensament estètic.

EL SIGLO XX: ENTRE MÚSICA Y FILOSOFÍA

ENRICO FUBINI

COL·L. "ESTÈTICA & CRÍTICA", 19

170 PÀGS.

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA, VALÈNCIA, 2004

Enrico Fubini és un nom fonamental en els estudis d'història i d'estètica de la música. En castellà fa temps que podem llegir, publicada per Alianza Editorial, *La estética musical desde la Antigüedad hasta el siglo XX*, la seua obra més important i un llibre de referència per a la història del pensament musical. D'altra banda, Fubini manté una col·laboració molt estreta amb la Universitat de València, com a professor i conferenciant de les distintes convocatòries del Màster d'Estètica i Creativitat Musical promoguts per l'Institut Universitari de Creativitat i Innovacions Educatives. Aquesta col·laboració s'ha traduït, a més, en la publicació per part de la col·lecció "estètica & crítica" d'aquesta universitat de tres volums amb assaigs de Fubini: *El romanticismo: entre música y filosofía*, *Los enciclopedistas y la música* i, ara, *El siglo XX: entre música y filosofía*.

Aquest últim volum recull dotze assajos que, en paraules de l'autor, "tracten una sèrie de problemes inherents a la histò-

ria de la música més recent i les seues relacions amb la cultura, les ideologies i el pensament estètic del segle XX”. Un fil conductor recorre aquests estudis: l'intent de matisar i de corregir la visió històrica de la música del XX de Theodor Adorno, segons la qual la línia que parteix de Wagner i a través de Mahler, Schönberg i l'escola de Viena, arriba fins a Webern i el postwebernisme amb l'escola de Darmstadt i a la serialitat integral, és la que encarna i representa millor el que ha estat l'evolució de la música durant el segle XX.

Fubini, partint dels escrits de Pierre Boulez i de Vladimir Jankélévitch, critica aquest esquema interpretatiu, que s'ha convertit en un lloc comú a l'hora de referir-se a la música del XX, i remarca que la visió històrica d'Adorno infravalora o ignora corrents i personalitats musicals que no són gens secundaris, com Bartók, Debussy o Janáček. Fubini destaca sobretot el paper de Debussy com un dels progenitors més importants de les avantguardes del XX. La seua obra no seria una conseqüència evolutiva de la desintegració del llenguatge wagnerià, sinó una alternativa al llenguatge musical del clasicisme, una concepció nova i completament revolucionària de l'obra musical, en la qual el temps musical es parteix en diferents moments que no remetent necessàriament a altres moments succes-

sius. Fubini corrigeix la visió d'un Debussy impressionista, un creador de refinades textures orquestrals, que no es pot comparar en pes -en qualitat- als noms de la genealogia traçada per Adorno, i proposa considerar una doble polaritat en l'avantguarda musical del XX, representada per Viena i París, o per Schönberg i Debussy. Dos pols diferents i, alhora, complementaris, perquè Fubini també assenyala algunes de les profundes semblances que presenten aquests dos músics, tan diferents per cultura i per experiències musicals.

Els altres assajos que es recullen en aquest volum tracten altres aspectes de la música del XX, com ara la relació entre el futurisme i la música, o entre les escoles nacionals, el folklore i les avantguardes. També estudia en aquest volum la relació entre la paraula i la música, un dels punts que han preocupat més els compositors del XX. Particularment interessants són els dos assajos dedicats a plantejar la influència del judaisme en la pràctica compositiva de Schönberg i un altre en què matisa la identificació de Stravinsky amb l'estètica formalista.

D'una manera sempre clara i suggestiva, els diferents assajos d'aquest llibre actuen com una mena de cal·lidoscopi que il·lustra la diversitat i complexitat de la música del XX.

Enric Iborra